

بررسی تأثیر گیاهان آلبیزیا و لئوکانا بر هضم‌پذیری، تخمیر میکروبی شکمبه و فراسنجه‌های سرمی شتر تک کوهانه

خدیجه انصاری^۱، طاهره محمدآبادی^{۲*} و محسن ساری^۳

تاریخ دریافت: ۹۶/۷/۲

تاریخ پذیرش: ۹۷/۳/۱۳

چکیده

این آزمایش به منظور بررسی اثر گیاهان آلبیزیا (برهان) و لئوکانا (سوبابل) بر هضم‌پذیری، تخمیر شکمبه‌ای و فراسنجه‌های خونی شتر تک کوهانه انجام شد. در مرحله‌ی اول، مطلوب‌ترین جیره از بین جیره‌های شاهد، حاوی یونجه و باگاس، جیره‌های حاوی برگ برهان و باگاس، غلاف برهان و باگاس، برگ سوبابل و باگاس و غلاف سوبابل و باگاس با روش‌های آزمایشگاهی انتخاب شد. نتایج این مرحله نشان داد، بیش‌ترین تخمیر، پتانسیل تولید گاز و قابلیت هضم آزمایشگاهی مربوط به جیره‌ی حاوی برگ برهان همراه با باگاس بود. در مرحله‌ی دوم، مطلوب‌ترین جیره (جیره‌ی حاوی نسبت ۶۰ به ۴۰ باگاس و برهان) و جیره‌ی شاهد در تغذیه‌ی ۴ نفر شتر تک کوهانه با سن ۵ سال و وزن 300 ± 25 کیلوگرم برای ۱ ماه استفاده شدند (۲ شتر برای هر جیره). مصرف خوراک، قابلیت هضم مواد مغذی، فراسنجه‌های تخمیر شکمبه، رفتار نشخوار و متابولیت‌های خونی در دام‌ها اندازه‌گیری شد. داده‌های به دست آمده در قالب طرح کاملاً تصادفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد ماده‌ی خشک، ماده‌ی آلی و مقدار پروتئین مصرفی شترها در جیره‌ی شاهد و جیره‌ی آزمایشی تفاوت معنی‌داری با هم نداشتند. همچنین قابلیت هضم ظاهری ماده‌ی خشک، الیاف نامحلول در شوینده‌ی خنثی و اسیدی در تیمار شاهد و برهان تفاوت معنی‌داری نداشتند، اما قابلیت هضم پروتئین خام جیره‌ی آزمایشی نسبت به جیره‌ی شاهد بالاتر بود. تغذیه‌ی برهان به دام‌ها طی دوره‌ی آزمایش، تأثیر معنی‌داری بر گلوکز خون، نیتروژن اوره‌ای، کلسترول و تری‌گلیسرید نداشت. بر طبق نتایج، مدت زمان خوردن، استراحت، نشخوار و جویدن و هر کدام به ازای مواد مغذی تحت تأثیر جیره‌ی آزمایشی قرار نگرفتند. نیتروژن آمونیاکی در جیره‌ی شاهد بیش‌تر از جیره‌ی حاوی برگ برهان و pH در جیره‌ی حاوی برگ برهان بیش‌تر از جیره‌ی شاهد بود. نتایج حاصل از این آزمایشات نشان داد، با توجه به تأثیر مثبت جیره‌ی حاوی برگ برهان بر قابلیت هضم و تخمیر، شاید بتوان برگ برهان را به میزان ۱۰۰ درصد جایگزین یونجه در جیره‌ی شتر تک کوهانه استفاده کرد.

کلمات کلیدی: آلبیزیا، لئوکانا، قابلیت هضم، فراسنجه‌های سرمی، شتر تک‌کوهانه

مقدمه

در هر فصل به جای مواد خوراکی گران قیمت، باعث متعادل نگه داشتن قیمت خوراک می‌شود. با توجه به این که کشور در شرایط خشکسالی است و نظر به این که قیمت یونجه بالاست به همین منظور طیف وسیعی از درختان چند منظوره را می‌توان به عنوان منبع ازت در جیره استفاده کرد (Rajablou 2009). شاخ و برگ این

یونجه به دلیل تولید علوفه با کیفیت بالا، دارای جایگاه ویژه‌ای در تغذیه‌ی دام و به ویژه در دامداری‌های مدرن و صنعتی می‌باشد. این گیاه نیاز آبی بالایی دارد (Behnamfard et al. 2013). از آنجایی که بخش عظیمی از هزینه‌های پرورش دام‌ها مربوط به تغذیه می‌باشد، بنابراین جایگزین کردن مواد خوراکی ارزان قیمت موجود

^۱ دانش‌آموخته کارشناسی ارشد علوم دامی، دانشکده علوم دامی و صنایع غذایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملاتانی، ایران

^{۲*} دانشیار گروه علوم دامی، دانشکده علوم دامی و صنایع غذایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملاتانی، ایران

(نویسنده‌ی مسئول)

E-mail: mohammadabadi@asnruk.ac.ir

^۳ دانشیار گروه علوم دامی، دانشکده علوم دامی و صنایع غذایی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملاتانی، ایران

